

det er, i den Henseende frit og kan gaa saa langt ned, som det skulde være, og jeg vil meget henstille til den højtærede Minister, at han i denne Henseende lempersig mest muligt. Det kan nemlig nok maaske alligevel komme til at knibe med at faa Foreningen startet. Forholdene ere i den Henseende ikke saa gunstige, som de vare for en Del Aar siden, man kan for saa vidt sige heldigvis, som det har været noget lettere for Kommunerne i de senere Aar at faa Laan paa nogenlunde rimelige Vilkaar; og derfor kan det maaske voldsomt uoverstigelige Vanskeligheder ved Foreningens Startning, hvis der bliver stillet store Fordringer med Hensyn til Reservefondstilkuddet, thi det gør jo Laanene saa meget dyrere. Ogsaa af den Grund kan det ventes at komme til at knibe saa meget mere med Foreningens Startning, som man til at begynde med ikke kan vente, at Kurserne kunne blive slet saa gode, som der er Grund til at tro, at de forholdsvis kunne blive senere, naar Foreningen har vundet noget større Tilslutning. Men ellers kan jeg tiltræde Forslaget i dets Helhed, som det foreligger. Der kunde jo nok være et og andet, jeg ogsaa kunde ønske ændret, men jeg skal dog ikke holde væsentlig derpaa. Jeg tvivler ikke om, at hvis det kunde lykkes at faa en Kreditforening for Kommuner dannet paa det Grundlag, her nu foreslaas, vilde den i Længden kunne blive til ret væsentlig Fordel for Kommunerne. Kreditforeningslaan have jo nemlig særlig to Fordele, som man ikke faar ved andre Laan. De ere uopsigelige fra Kreditors Side, men derimod opsigelige fra Debtors Side. Det er en meget betydelig Fordel, og en Fordel, som vanskelig opnaas ved andre Laan. Men saa have de den endnu større Fordel, at de til enhver Tid kunne indbetales enten med Kontanter eller med Obligationer, alt efter Skyldnerens Valg, og det er jo en Fordel, der ikke kan opnaas ved Laan af nogen som helst anden Slags. Men disse Fordele gøre, at de Kreditforeningslaan, der stiftes, naar Kapitalen er dyr og Renten høj, altid kunne blive konverterede, naar der kommer andre Tider, hvor Renten er lavere. Renten har jo altid gaaet op og ned, og det vil den sikkert fremdeles blive ved at gøre. Og de Kreditforeningslaan, der stiftes, naar Kapitalen er billig, og Renten følgerig lav, kunne senere udbetales til væsentlig lavere Kurser, end de ere erholdte til, naar andre Forhold komme, naar Renten atter stiger og Kurserne falde. — Som allerede sagt, skal

jeg ikke komme nærmere ind paa Forslagets Enkeltheder, bl. a. ogsaa af Hensyn til den fremrykkede Tid. Jeg skal kun endnu gøre en Bemærkning til den Udtalelse af den første ærede Taler, at man ved tidligere Behandlinger af Sagen havde tænkt sig, at der skulde være to Afdelinger i denne kommunale Kreditforening, en for Landkommuner og en for Købstadkommuner. Ja, det er meget rigtigt, man har tænkt sig to særlige Afdelinger, for saa vidt som disse Afdelinger indadtil hver for sig skulde være solidariske; men udadtil, over for Obligationsejerne, har det altid været Meningen, at begge Afdelinger skulde være fuldt ud solidariske. Men ogsaa den Komite, der i Fjor Efteraar androg Indenrigsministeren om at bringe Sagen frem paa ny, havde den samme Tanke, at indadtil skulde der være flere Afdelinger, saaledes at Købstadkommunerne bleve solidariske for sig og Landkommunerne for sig, endog med flere Underafdelinger; men udadtil maatte selvfølgelig samtlige Afdelinger være fuldt ud solidariske. Men de nærmere Bestemmelser herom høre nærmest hjemme i Statutterne. — Med disse Ord skal jeg anbefale Forslaget til velvillig Modtagelse og — ogsaa som Medlem af den Komite, der i Fjor androg om at faa Sagen bragt frem igen — takke den højtærede Minister, fordi han har gjort dette. Jeg tvivler ikke om, at, kan Foreningen først faa godt begyndt, vil Kreditforeningslaan vise sig at være lige saa heldige for Kommunerne, som de have vist sig at være for private Laantagere.

Indenrigsministeren (*Bardenfeth*):

Jeg vil udtale min Glæde over den gode Modtagelse, Lovforslaget har faaet af de to ærede Medlemmer, som have haft Ordet, og jeg skal for mit Vedkommende paa Grund af den fremrykkede Tid indskrænke mig til nogle ganske faa Bemærkninger. Begge de ærede Medlemmer omtalte jo den Bestemmelse, der findes indført i Lovforslaget angaaende Dannelse og Vedligeholdelse af en Reservefond, noget, der ikke fandtes i de tilsvarende tidligere ved privat Initiativ fremkomne Lovforslag om Oprettelse af en kommunal Kreditforening. Jeg skal straks bemærke, at det Tilskud, som jeg har tænkt mig at burde stille Fordring paa til Dannelsen af en saadan Reservefond, ikke vil blive siort. Ministeriet er stadig gaaet ud fra, at der ikke var nogen Grund til at forlange Dannelsen af en saa stor Reservefond som ved de andre bestaaende Kreditforeninger, thi jeg er